

UZASADNIENIE

1. Cel wprowadzenia regulacji

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 160g ust. 6 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2024 r. poz. 1361, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą OZE”.

Przyjęte w ustawie OZE rozwiązania, za sprawą ustawy z dnia 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1535), wprowadzają ramy prawne dla ustanawiania obszarów przyspieszonego rozwoju instalacji odnawialnego źródła energii (OPRO). Instytucja ta służy zwłaszcza wdrożeniu art. 15b, 15c i 16a dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z dnia 18 października 2023 r. zmieniającej dyrektywę (UE) 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE w zakresie promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylającej Dyrektywę (UE) 2015/652, zwanej dalej „dyrektywą RED III”. Dyrektywa RED III stanowi jedno z głównych narzędzi wdrażania polityki klimatyczno-energetycznej Unii Europejskiej, która m.in. przewiduje zwiększenie do 2030 r. udziału energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii końcowej do co najmniej 42,5%, z ambicją dojścia do 45%, co ma pozwolić na redukcję emisji gazów cieplarnianych o 55% w stosunku do 1990 r., wypełniając tym samym cele wyznaczone w pakiecie „Fit for 55”. Dla zrealizowania powyższych zamierzeń niezbędne było przeanalizowanie istniejących barier rozwoju wykorzystania instalacji odnawialnych źródeł energii. Kluczową z nich okazały się czasochłonne procedury związane z realizacją inwestycji. Wobec powyższego niezbędne stało się wprowadzenie rozwiązań w zakresie tzw. „permittingu”, czyli wszelkich działań mających na celu skrócenie czasu na wydawanie niezbędnych pozwoleń inwestycyjno-budowlanych i przyłączanie instalacji odnawialnych źródeł energii do sieci.

Dyrektywa RED III wprowadziła m.in. potrzebę zmapowania obszarów niezbędnych do wniesienia krajowych wkładów w realizację ogólnego celu unijnego w zakresie energii odnawialnej wyznaczonego na 2030 r. oraz określenia krajowego potencjału i dostępnego obszaru lądowego, podpowierzchniowego, wód morskich lub wód śródlądowych, który jest niezbędny do lokalizowania instalacji OZE, a także powiązanej z nimi infrastruktury, takiej jak instalacje sieciowe i magazynowe.

Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami w ustawie OZE, mapy potencjału odnawialnego źródła energii opracowane przez ministra właściwego do spraw klimatu stanowią podstawę do wyznaczania obszarów przyspieszonego rozwoju instalacji odnawianego źródła energii. Dla tych obszarów samorząd województwa będzie sporządzał plany obszarów przyspieszonego rozwoju OZE uchwalane przez sejmik województwa. Plan ten nie będzie aktem prawa miejscowego, lecz będzie wskazywał jedynie preferowaną lokalizację poszczególnych rodzajów instalacji OZE, które będą mogły powstawać na uproszczonych zasadach określonych w ustawie OZE. Plan będzie sporządzany w granicach województwa, przy czym, dla danego rodzaju instalacji odnawialnego źródła energii będzie można sporządzić więcej niż jeden plan, co zapewni elastyczność w jego uchwalaniu oraz usprawni ten proces. Ustawa OZE reguluje zawartość planu, procedurę jego uchwalania i aktualizacji, określając tym samym elementy planu oraz wymagane kwalifikacje w odniesieniu do osób, które go sporządzają. Ze względu jednak na charakter dokumentu oraz konieczność ujednolicenia sposobu sporządzania planów i ich formy, niezbędne jest także określenie szeregu parametrów, w oparciu o które

sporządza się plan, takich jak np. sposób dokumentowania prac planistycznych. Uspójnienie formy sporządzania planów pozwoli na wyeliminowanie wątpliwości organów jednostek samorządu terytorialnego, a inwestorom ułatwi wgląd w te plany i podjęcie stosownej decyzji inwestycyjnej. Brak określenia w drodze rozporządzenia sposobu przygotowania projektu planu obszarów przyspieszonego rozwoju OZE mógłby zaburzyć czytelność tego planu, a w konsekwencji znacznie utrudnić inwestorom zapoznanie się z jego treścią. W efekcie w każdym z województw mogłyby powstawać plany posiadające zupełnie inną szatę graficzną i sposób przedstawiania danych, co jest szczególnie istotne w przypadku inwestycji realizowanych na granicy dwóch lub więcej województw.

2. Szczegółowy opis wprowadzanych regulacji

Proponowany § 1 określa zakres rozporządzenia, natomiast § 2 wprowadza definicje kluczowych pojęć używanych w akcie wykonawczym.

§ 3 doprecyzowuje obowiązek uwzględniania przez marszałka województwa ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy przygotowywaniu projektu planu obszarów przyspieszonego rozwoju OZE. Zapewni to spójność tego planu z obowiązującymi aktami prawa miejscowego oraz zminimalizuje ryzyko powstania rozbieżności w zakresie dopuszczalnych sposobów zagospodarowania terenów. Wymienienie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który marszałek województwa ma uwzględniać przy przygotowywaniu projektu planu OPRO ma charakter przykładowy jednak ze względu na jego doniosłość w kształtowaniu miejscowego ładu przestrzennego istotne jest aby został wprost wymieniony. Art. 160g ust. 4 ustawy OZE posługuje się otwartym katalogiem dokumentów planistycznych, które należy brać pod uwagę przy sporządzaniu planu dlatego jest to rozwiązanie zgodne z przepisami ustawowymi.

§ 4 określa strukturę planu obszarów przyspieszonego rozwoju OZE, wskazując, że składa się on z części tekstowej oraz graficznej. Część tekstowa zawiera ustalenia dotyczące sposobu zagospodarowania obszarów, natomiast część graficzna – przygotowana w formie danych przestrzennych – stanowi integralny załącznik umożliwiający jednoznaczną identyfikację granic i parametrów obszarów planistycznych. Podejście to zapewnia przejrzystość planu i tym samym gwarantuje łatwość zapoznania się z jego treścią przez potencjalnych inwestorów.

W § 5 określono standardy sporządzania danych przestrzennych stanowiących część graficzną planu obszarów przyspieszonego rozwoju OZE. Przepis ten przewiduje sporządzanie danych w państwowym systemie odniesień przestrzennych PLETRF89 (EPSG:2180) oraz w formacie GML, co zapewnia ich zgodność z krajowymi regulacjami z zakresu geodezji i kartografii oraz interoperacyjność z systemami informacji przestrzennej. Zastosowanie formatu GML umożliwi ich dalsze udostępnianie i publikację w ramach krajowej infrastruktury informacji przestrzennej, w tym za pośrednictwem Geoportalu, wspierając przejrzystość działań planistycznych oraz dostęp do informacji. Jednocześnie wykorzystywanie danych pochodzących z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, choć nie ma charakteru obligatoryjnego, sprzyja zachowaniu jednolitej jakości, aktualności oraz wiarygodności informacji przestrzennej wykorzystywanej na poziomie województw.

§ 6 szczegółowo określa elementy, jakie musi zawierać dokumentacja prac związanych z przygotowaniem projektu planu obszarów przyspieszonego rozwoju OZE. Wymieniono wśród nich zarówno uchwałę o przystąpieniu do sporządzania planu, materiały źródłowe stanowiące podstawę opracowania, jak i korespondencję oraz dokumenty zgromadzone na etapie uzgodnień, opiniowania i konsultacji. W dokumentacji muszą być zawarte także wykazy stanowisk oraz wniosków, wraz ze sposobem ich rozpatrzenia, a także lista osób przygotowujących projekt. Tak szczegółowo określony katalog gwarantuje pełną przejrzystość

procedury oraz umożliwia w każdym momencie odtworzenie przebiegu prac planistycznych.

§ 7 zapewnia cyfryzację całej procedury oraz ułatwia dostęp do zgromadzonej dokumentacji. Przesądza, że dokumentacja prac planistycznych będzie prowadzona w postaci elektronicznej, zawierającej dokumenty elektroniczne lub odwzorowanie cyfrowe dokumentów papierowych, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164, z późn. zm.).

3. Załącznik do projektu rozporządzenia

Załącznik określa wzór wykazu stanowisk złożonych w ramach uzgodnień i opiniowania projektu planu obszarów przyspieszonego rozwoju OZE. Wprowadzenie jednolitego wzoru ma na celu ustandaryzowanie sposobu dokumentowania procesu uzgodnieniowego oraz opiniodawczego, co ułatwi porównywanie i analizowanie stanowisk zgłaszanych przez różne organy i podmioty. Rozwiązanie to zwiększa przejrzystość procedury, usprawnia komunikację między marszałkiem województwa a podmiotami uczestniczącymi w procesie oraz ogranicza ryzyko wystąpienia niejednorodnych praktyk sprawozdawczych w poszczególnych województwach. Ponadto, wzór umożliwia jednoznaczne przypisanie zgłaszanych uwag do konkretnych obszarów lub fragmentów planu, co zwiększa precyzję i transparentność całej procedury planistycznej.

4. Wejście w życie

Zgodnie z przepisem końcowym rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

5. Ocena zgodności projektu rozporządzenia z prawem Unii Europejskiej

W ocenie projektodawców projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

6. Notyfikacja

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

7. Wpływ na mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Projekt rozporządzenia będzie miał pozytywny wpływ na sytuację mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, gdyż wprowadzając regulacje w zakresie ujednolicenia sposobu przygotowania projektu planu obszarów przyspieszonego rozwoju OZE oraz dokumentowania prac planistycznych, pozwoli na ustandaryzowanie przedmiotowych planów, gwarantując tym samym ich lepszą przejrzystość oraz stosowanie.